

А.С. Міносян, канд. іст. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.М. Варипасєв, канд. філос. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

І.П. Коршунова, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СТУДЕНТСТВА В КОНТЕКСТІ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Можливо, в стародавні часи історія і сприймалася як вчителька життя, але її новітній період відзначається зовсім протилежним. Ця протилежність простежується, насамперед, в реаліях сьогодення, пов'язаних з переглядом міжнародних норм і правил взаємодії поміж державами, народами, загостренням соціальних проблем у світі, збільшенням поляризації (політичної, економічної, культурної) можливостей країн, ігноруванням загальнолюдських цінностей, відмовою від уникнення розв'язання проблемних питань за допомогою локальних і не тільки військових конфліктів.

Формування ціннісних орієнтацій студентства неможливо без визначення пріоритетності того, що являє собою розуміння національної самоідентифікації, ролі і місця українського народу у розвитку світової цивілізації. Сучасна молодь активно залучається до суспільно-політичного життя, впливає на формування державотворчих інститутів, створює майбутні проєкції побудови розвинутої країни в комунікації з усіма верствами населення.

Історична традиція українського державотворення, споконвічна боротьба нашого народу за свободу та незалежність, вплив на політичні процеси в Європі та світі сьогодні набувають особливого значення в контексті військової агресії з боку Росії, її спроби реалізації ідеї «руського миру» та відновлення імперських традицій.

Сучасна молодь має бути «інфікованою» сприйняттям існуючої гібридної війни як розривом духовних цінностей поміж країною-агресором та усім цивілізованим світом, до якого належить і Україна. Розуміння цього має бути підкріплено більш глибоким «зануренням» в історію українсько-російських відносин з її основними характеристиками, висновками, наслідками.

Дослідження теми патріотизму, захисту своєї Батьківщини потребує поєднання історичної спадщини із зразками справжнього героїзму та мужності сучасних українських воїнів, волонтерів, звичайних громадян у їх готовності захищати власний демократичний вибір. Незаперечним є той факт, що сьогодні в українське військо

повертаються не тільки славетні традиції запорозького козацтва, але й свідоме залучення до практичної діяльності духовної спадщини часів УНР, ЗУНР, визвольних рухів середини ХХ століття. Студентство з особливою відповідальністю сьогодні ставить до героїки українців, затвердженій у століттях, що надихає наших військових у сучасному протистоянні із ворогом.

Не менш важливим залишається проблема формування політичної культури майбутніх фахівців, їх спроможності поєднати свої професійні здібності із залученням політичного досвіду країн сталої демократії, пам'ятаючи про те, що стан економічного розвитку країни впливає на форму політичного правління, рівень її толерантності до загальнолюдських цінностей.

Молодь, що перебуває в умовах руйнації звичайних правил і норм міжнародного права, не завжди маючи можливість розбиратися в «тонкощах» сучасної світової політики, тим не менш повинна розуміти, що не тільки Україна, але й увесь світ більше ніколи не повернуться до того правопорядку, який більш-менш зберігався останні 70 років і базувався на колективній локалізації будь-яких конфліктів з їх поступовим викоріненням, за певним винятком, багато в чому забезпечувався наявністю видатних політиків, громадських діячів (В. Черчилль, М. Тетчер, Р. Рейган, Ш. де Голь) та їх розумінням власної відповідальності перед людством за його майбутнє.

Події останніх років підтвердили цю істину, надали можливість зрозуміти, осягнути масштаби тієї загрози, що насувається, зробити все для її ліквідації.

Нарешті, не можна залишати поза увагою питання формування у студентської молоді такого поняття, як моральна відповідальність, моральний вибір. Суспільство, побудоване на принципах громадської довіри, взаємодопомоги, краще адаптується до вимог інтеграційних процесів, що спостерігаються сьогодні в економіці, культурі, обираючи такі стандарти життя, які забезпечують тривалий та якісний поступ до реалізації власних потреб кожного громадянина, втілення його мрій і думок, найвищої самореалізації у всіх галузях народного господарства. В той же час, поступки морального характеру, загравання з лідерами популістських думок в обмін на штучно створені переваги, недотримання життєвих принципів перетворюються в тривалі періоди стагнації, руїни, як це і відбувалося в певні часи давньої й новітньої вітчизняної історії.